

HE x/2009 vp**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta****ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yksityisestä terveydenhuollosta annettua lakia ja sairausvakuutuslakia. Ehdotuksella muutettaisiin säännöksiä, jotka koskevat sairaankuljetuspalveluiden tarjoamiseksi tarvittavaa lupaa ja sairaankuljetusajoneuvolla tehdyn matkan korvaustaksan vahvistamista.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan sairaankuljetuslupa yksityiselle ammatinharjoittajalle tai yritykselle myönnetään luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain perusteella. Ehdotuksen mukaan sairaankuljetusluvan myöntäminen perustuisi jatkossa yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin, mikä vastaisi paremmin sairaankuljetuksen asemaa osana terveydenhuoltoa.

Sairausvakuutuslakiin ehdotetaan lisättäväksi valtuutussäännös, jonka perusteella sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi asetuksella sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvausperusteena olevan korvaustaksan. Lisäksi sairausvakuutuslaissa ehdotetaan säädettäväksi yöpymisrahan korvaamisesta tilanteissa, joissa vakuutettu on raskaustilan vuoksi joutunut yöpymään terveydenhuollon toimintayksikön läheisyydessä.

Esitys liittyy uuteen joukkoliikennelakiin, jolla on tarkoitus kumota henkilöliikennelaki, sekä joukkoliikennelain säätämisen taustalla olevaan Euroopan parlamentin ja neuvoston palvelusopimusasetukseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 3 päivänä joulukuuta 2009.

YLEISPERUSTELUT**1 Nykytila****1.1 Lainsäädäntö***Sairaan kuljetuksen järjestäminen*

Kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kunnan tulee huolehtia sairaankuljetuksen järjestämisestä sekä järjestää ja ylläpitää lääkinnällinen pelastustoiminta sekä paikallisiin olosuhteisiin nähden tarvittava sairaankuljetusvalmius, lukuun ottamatta sairaankuljetukseen tarvittavien ilma-alusten sekä kelirikkokelpoisten ja vastaavanlaisten erityiskulkuneuvojen hankintaa ja ylläpitoa, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Sairaan kuljetuksen sisällöstä säädetään siitä annetussa asetuksessa (565/1994). Sairaan kuljetuksella tarkoitetaan ammattimaista asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilökunnan toimesta sairaankuljetusajoneuvolla, vesi- tai ilma-aluksella sekä muulla erityisajoneuvolla tapahtuvaa henkilökuljetusta ja ennen kuljetusta tai kuljetuksen aikana annettavaa ensihoitoa, joka johtuu sairaudesta, vammautumisesta tai muusta hätätilanteesta. Perustason sairaankuljetuksella tarkoitetaan hoitoa ja kuljetusta, jossa on riittävät valmiudet valvoa ja huolehtia potilaasta siten, ettei hänen tilansa kuljetuksen

LUONNOS

aikana odottamatta huonone, ja mahdollisuudet aloittaa yksinkertaiset henkeä pelastavat toimenpiteet. Hoitotason sairaankuljetuksella tarkoitetaan valmiutta aloittaa potilaan hoito tehostetun hoidon tasolla ja toteuttaa kuljetus siten, että potilaan elintoiminnot voidaan turvata.

Asetuksen 3 §:n mukaan terveystieteiden tutkimuskeskuksen tehtävänä on suorittaa sairaankuljetusajoneuvon ja sen varusteiden käyttöönottotarkastus toimialueellaan sekä ohjata ja valvoa perustason ja osaltaan hoitotason sairaankuljetustoimintaa. Sairaanhoidopiiriin tehtävänä on asetuksen 4 §:n mukaan ohjata ja valvoa osaltaan hoitotason sairaankuljetustoimintaa. Sairaankuljetustoiminnan tulee olla lääketieteellisesti asianmukaista ja siinä samoin kuin potilaiden kuljetusmuotoa valittaessa tulee ottaa huomioon potilasturvallisuus. Sairaankuljetustoimintaa varten tulee olla asianmukainen sairaankuljetuskalusto ja -varustus sekä toiminnan edellyttämä sairaankuljetushenkilöstö.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) 4 §:n mukaan kunnat voivat järjestää palvelut itse, yhteistyössä muiden kuntien kanssa, olemalla jäsenenä toimintaa harjoittavassa kuntayhtymässä, hankkimalla palvelut valtiolta, muilta kunnilta, kuntayhtymiltä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta taikka antamalla palvelun käyttäjälle palvelusetelin. Suurin osa Suomen kunnista on järjestänyt sairaankuljetuksen sopimuksin yksityisten sairaankuljetusyritysten kanssa. Yksityiset sairaankuljetusyritykset ovat suurin sairaankuljetuspalveluiden tuottaja Suomessa.

Sairaankuljetuslupa

Sairaankuljetus edellyttää sairaankuljetuslupaa ellei kyseessä ole valtion, kunnan, kuntayhtymän tai sairaalan hallinnassa olevalla sairausautolla tehty sairaankuljetus. Sairaankuljetusluvasta säädetään luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetussa laissa (343/1991), jäljempänä *henkilöliikennelaki*. Sairaankuljetuslupa oikeuttaa harjoittamaan sairaankuljetusta yhdellä sairausautolla koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Luvan myöntäminen perustuu toisaalta arvioon lupaedellytysten täyttymisestä ja toisaalta harkintaan alueen sairaankuljetuspalveluiden tarpeesta. Sairaankuljetuslupa voidaan myöntää hakijalle, joka hallitsee itseään ja omaisuuttaan, on vakavarainen, hyvämaineinen, ammattitaitoinen sekä muutoinkin henkilönä sopiva harjoittamaan henkilöliikennettä. Lupaa myönnettäessä on otettava huomioon pääasiallisen toiminta-alueen kysyntä ja tarjonta sekä yritystoiminnan tarkoituksenmukaisuus ja taloudelliset edellytykset. Lääninhallituksen tekemää tarveharkintaa varten kysyntä ja tarjonta selvitetään hankkimalla lausunnot muun muassa sairaanhoidopiiriltä, kunnalta ja muilta sairaankuljetusyrityksiltä. Lupapäätökseen voivat vaikuttaa myös muut selvitykset sekä alueen väestömäärä ja ikärakenne.

Sairaankuljetusluvan myöntää se lääninhallitus, jonka alueella liikenteen asemapaikka on. Luvassa on vahvistettava liikenteen asemapaikka tai asemapaikat sekä aika, jona liikenne on viimeistään aloitettava. Lupa voidaan liittää liikenteen asianmukaista hoitoa koskevia ehtoja. Sairaankuljetuslupa on voimassa enintään viisi vuotta.

Sairaankuljetuksen kustannusten korvaaminen

Sairaankuljetuksen kustannusten korvaamisesta säädetään sairausvakuutuslaissa (1224/2004). Sairausrvakuutuslain 4 luvun 6 §:n perusteella vakuutetulle korvataan kansanterveyslain 14 §:n 1 momentin 3 kohdassa kunnan järjestämisvelvollisuudeksi säädetystä sairaankuljetuksesta aiheutuneet kustannukset. Korvausta suoritetaan vain matkan aiheuttamista kustannuksista, ei ennen kuljetusta tai kuljetuksen aikana annetusta ensihoidosta.

LUONNOS

Sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvausperusteena käytetään henkilöliikennelain 11 §:ssä tarkoitettua sairaankuljetustaksaa. Henkilöliikennelain 11 §:n perusteella liikenne- ja viestintäministeriö voi tarvittaessa vahvistaa sairaankuljetustaksan. Laissa ei ole määritelty ministeriön harkintavallan rajoja, menettelytapoja eikä sitä, millä perusteilla sairaankuljetustaksan vahvistuksen tarvetta on arvioitava. Liikenne- ja viestintäministeriö on vahvistanut taksan asetuksella toistaiseksi voimassa olevaksi ja tarkistanut sitä tarpeen mukaan Suomen Sairaankuljetusliitto ry:n esityksestä. Asetusta sovelletaan sairausautolla harjoitettavassa luvanvaraisessa liikenteessä. Asetusta sovelletaan koko maassa lukuun ottamatta Ahvenanmaata, jonka maakuntahallitus vahvistaa sairaankuljetuksen takset erikseen.

Voimassa olevista sairaankuljetuksen ylimmistä sallituista kuljetusmaksuista säädetään sairaankuljetuksen taksoista annetussa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa (2/2009). Asetuksen mukaan jokaisesta uudesta alkavasta sairaankuljetuksesta saadaan peria lähtömaksuna 57,70 euroa. Yhtä useammista paripotilaista saadaan lisäksi peria lähtömaksuna 28,85 euroa. Lisäksi kuljetuksessa mukana olevasta istuvasta potilaasta voidaan peria lisämaksuna enintään 14,42 euroa. Jos kuljetusmatka ylittää 20 kilometriä, saadaan tämän ylittävältä osuudelta peria 1,54 euroa jokaiselta alkavalta kilometriltä. Paluumatkalla saadusta uuden potilaan kuljetuksesta voidaan peria edellä mainitut maksut, kuitenkin enintään yhdeltä potilaalta. Kilometrikorvausta voidaan kuitenkin peria tällöin vain uuden potilaan kuljetuksesta aiheutuneesta lisämatkasta, joka ylittää 20 kilometriä. Kuljetustehtävään osallistuvasta toisesta sairaankuljettajasta voidaan peria 30,72 euroa ja tunnin ylittävältä ajalta lisäksi 15,36 euroa jokaiselta alkavalta puolelta tunnilta. Sairaankuljetukseen sisältyvältä odotusajalta voidaan peria 7,68 euroa neljännestunnilta, jos odotusaika kestää yhtäjaksoisesti yli tunnin.

Yöpymisraha

Sairausvakuutuslain 4 luvun 9 §:n perusteella vakuutetulla on oikeus yöpymisrahaan, jos hän itse tai hänen saattajansa tai läheisensä on vakuutetun tutkimuksen tai hoidon vuoksi taikka liikenneolosuhteista johtuvista syistä joutunut yöpymään sairausvakuutuslain perusteella korvattavalla matkalla ja hänelle on todistettavasti aiheutunut yöpymisestä kustannuksia. Yöpymisraha maksetaan aiheutuneiden kustannusten perusteella, kuitenkin enintään 20,18 euroa henkilöltä vuorokaudessa.

Vakiintuneen soveltamiskäytännön mukaan matkaan liittyviä yöpymiskustannuksia korvataan silloin, jos yöpyminen on vaihtoehto asiakkaan päivittäiselle matkustamiselle hoitopaikkakunnalle. Yöpymiskustannus voidaan korvata myös silloin, kun asiakkaalla ei ole ollut mahdollista käyttää joukkoliikennettä niiden puuttumisen vuoksi, minkä vuoksi hän joutuisi matkustamaan kalliimmalla kulkuneuvolla, kuten taksilla, hoitopaikkaan. Yöpymisrahaa ei ole tarkoitettu tutkimuksen ja hoidon aikaisten yöpymiskustannusten vaan sairausvakuutuslain perusteella korvattavan matkan aikaisten yöpymiskustannusten korvaamiseen. Yöpymisrahan korvaaminen on yleisintä silloin, kun asiakkaan pitää hoidollisista syistä päästä sairaalaan aamulla siten, että joukkoliikennettä ei ole käytettävissä. Muutoksenhakuasteissa vakiintuneen tulkintakäytännön mukaan yöpymisrahan maksamista koskevassa harkinnassa kiinnitetään huomiota liikenneolosuhteiden ohella matkan pituuteen ja kestoon.

1.3 Nykytilan arviointi

Sairaankuljetus

LUONNOS

Sairaankuljetus on osa terveydenhuoltoa. Sairaankuljetusluvan myöntämisestä ja sairaankuljetustaksan vahvistamisesta säädetään kuitenkin voimassa olevan lainsäädännön perusteella liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan kuuluvassa henkilöliikennelaissa. Henkilöliikennelaki oli alun alkaen soveltamisalaltaan yleinen. Se sisälsi säädökset kaikesta luvanvaraisesta henkilöliikenteestä. Henkilöliikennelain kokonaisuudistuksen ensimmäisessä vaiheessa on annettu taksiliikennelaki (217/2007). Kokonaisuudistus on tarkoitus saattaa loppuun eduskunnan käsiteltävänä olevalla ehdotuksella joukkoliikennelaiksi (HE 110/2009 vp). Joukkoliikennelailla on tarkoitus kumota henkilöliikennelaki. Joukkoliikennelain taustalla on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007 rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) 1107/70 kumoamisesta, jäljempänä *palvelusopimusasetus*, joka tulee voimaan 3 päivänä joulukuuta 2009. Joukkoliikennelain on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan palvelusopimusasetuksen kanssa. Ehdotetun joukkoliikennelain tavoitteena on luoda lainsäädännölliset puitteet joukkoliikenteen järjestämiselle siten, että joukkoliikenteen palvelut voidaan turvata koko maassa ja että joukkoliikenteen käyttöä voidaan lisätä. Lakia tullaan soveltamaan linja-autolla harjoitettavaan joukkoliikenteeseen. Joukkoliikennelakiin ei sisälly luvanvaraista sairaankuljetusta koskevia säännöksiä, joten siitä on säädettävä jatkossa muualla lainsäädännössä.

Sairaankuljetustoimintaa harjoittavalta yrittäjältä ei ole edellytetty terveydenhuollon lainsäädännön mukaista lupaa, vaikka toiminnassa suoritetaan terveydenhuollon toimenpiteitä muun muassa yksilön elintoimintojen ylläpitämiseksi ja puututaan tämän henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Koska sairaankuljetus on kiinteästi osa terveydenhuoltoa, sairaankuljetusluvan myöntämisestä ja sairaankuljetusajoneuvojen kuljetustaksan vahvistamisesta olisi tarkoituksenmukaisinta säätää sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännössä. Myös apulaisoikeuskansleri on ratkaisussaan 1/50/07 pitänyt sairaankuljetusluvan perustumista henkilöliikennelakiin puutteellisenä ja epä johdonmukaisena.

Henkilöliikennelakiin perustuvia sairaankuljetusluvan nykyisiä myöntämisedellytyksiä ja sairaankuljetuksen taksan vahvistamisen perusteita ei voida pitää terveydenhuollon ja sairaankuljetuksen tarkoituksenmukaisen järjestämistavan näkökulmasta riittävinä. Kysymyksessä ei ole pelkästään ihmisten kuljettaminen, vaan toiminnassa tulee taata mahdollisuus asianmukaiseen ensihoitoon sekä potilasturvallisuus. Henkilöliikennelain mukaan luvan myöntämisedellytyksinä on ollut toiminnan harjoittajan hyvämaineisuus, oikeustoimikelpoisuus ja vakavaraisuus. Sairaankuljetukseen osallistuvalla henkilöstöltä vaadittavaa ammattitaitoa ei ole lainsäädännössä tarkemmin määritelty. Näin ollen terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettu laki (559/1994) ei välttämättä koske kaikkia toimintaan osallistuvia. Luvan myöntämisen edellytyksenä ei ole ollut toiminnasta vastaavan terveydenhuollon ammattihenkilön nimeämistä. Käytännössä sairaankuljetusyrityksen ja kunnan välisessä sopimuksessa sairaankuljetuspalveluiden tuottamisesta on kuitenkin edellytetty terveyskeskuksessa työskentelevän vastuulääkärin nimeämistä. Vastuulääkäreiden sitoutuminen toimintaan ja sen kehittämiseen on ollut vaihtelevaa.

Lisäedellytyksenä on ollut palvelun kysyntä, tarkoituksenmukainen järjestäminen sekä taloudelliset edellytykset. Tarveharkinta on käytännössä saattanut rajoittaa sairaankuljetuslupien myöntämistä, mikä on voinut vähentää kuntien mahdollisuutta järjestää sairaankuljetuspalvelut parhaalla mahdollisella tavalla. Yleinen kehityssuuntaus on ollut lupahallinnon keventäminen ja tarveharkinnasta luopuminen lupamenettelyissä. Yksityisessä terveydenhuollossa tarveharkinnasta luovuttiin yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) säätämisen yhteydessä.

Sairaankuljetusluvan myöntämisedellytykset ovat edellä kuvatulla tavalla painottuneet muihin kuin lääketieteellistä asianmukaisuutta ja potilasturvallisuutta koskeviin edellytyksiin. Henkilöliikennelaissa tai sen nojalla annetussa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa ei ole

LUONNOS

myöskään määritelty tarkemmin sairaankuljetustaksan vahvistamista, kuten harkintavallan rajoja, menettelytapoja eikä sitä, millä perusteilla sairaankuljetustaksanvahvistuksen tarvetta on arvioitava.

Yöpymisraha

Voimassa olevan sairausvakuutuslain yöpymisrahan korvaamista koskeva säännös on tarkoitettu tilanteisiin, joissa yöpyminen matkan aikana on vaihtoehto potilaan päivittäiselle matkustamiselle hoitopaikkakunnalle. Sen perusteella ei ole korvattu yöpymiskustannuksia tutkimuksen ja hoidon ajalta tai ajalta, jolloin potilas odottaa hoitoon pääsyä.

Lapin sairaanhoitopiirin alueen synnytykset hoidetaan keskitetysti Rovaniemellä Lapin keskussairaalassa. Maantieteellisen sijainnin vuoksi synnyttäjät joutuvat usein matkustamaan useita satoja kilometrejä Rovaniemelle synnyttämään. Lääkärin suosituksen perusteella osa synnyttäjistä yöpyy Rovaniemellä Lapin keskussairaalan potilashotellissa odottaessaan synnytystä, jotta riski synnytyksen käynnistymisestä matkalla sairaalaan pienenesi. Potilashotellissa yöpyy vuosittain arviolta 5-8 naista odottamassa synnytyksen käynnistymistä. Synnytystä odottaville äideille tai sikiöille ei tehdä toimenpiteitä aikana, jolloin äidit odottavat synnytyksen käynnistymistä.

Yöpymisrahaa koskevaa sairausvakuutuslain 4 luvun 9 §:ää on tulkittu siten, ettei se koske tilanteita, joissa vakuutettu odottaa synnytyksen käynnistymistä ilman, että äidille tai sikiölle tehtäisiin päivittäisiä kontrolli- tai hoitotoimenpiteitä. Yöpymiskorvausta ei makseta myöskään siitä yöstä, jolloin synnytys tapahtuu, koska yöpymisrahaa ei ole tarkoitettu tutkimuksen ja hoidon aikaisten yöpymiskustannusten korvaamiseen.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saattaa sairaankuljetuslupia ja sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvaustaksan vahvistamista koskeva sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön piiriin. Tällöin voidaan nykytilaa paremmin ottaa huomioon sairaankuljetuksen erityispiirteet osana terveydenhuoltoa. Tavoitteena on ensihoitoon kuuluvan sairaankuljetustoiminnan korkean terveydenhuollon osaamisen ja laadun varmistaminen.

Yksityisestä terveydenhuollossa annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset sairaankuljetusluvan myöntämisestä. Luvan myöntämisen edellytykset painottuisivat lääketieteelliseen asianmukaisuuteen ja potilasturvallisuuteen, mitä voidaan terveydenhuoltoon kiinteästi kuuluvan sairaankuljetuksen osalta pitää ensisijaisena. Luvan myöntämisedellytykset olisivat jatkossa asianmukainen sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus sekä asianmukainen koulutus toimintaan osallistuvilta henkilöiltä. Toiminnan tulisi myös olla lääketieteellisesti asianmukaista ja siinä tulisi ottaa huomioon potilasturvallisuus. Lupaviranomaisen olisi myönnettävä lupa, jos hakija, henkilökunta ja kalusto täyttävät laissa säädetyt edellytykset. Luvan myöntäminen ei jatkossa perustuisi tarveharkintaan. Tarveharkinta rajoittaa perustuslain 18 §:ssä säädettyä elinkeinovapautta tavalla, jota ei voida pitää perusoikeuksien rajoittamiselle asetettujen edellytysten, kuten hyväksyttävyyden ja suhteellisuuden, mukaisena.

Tarveharkinnasta luopumisen ei voida katsoa vaarantavan lakisääteisten palveluiden saatavuutta, turvallisuutta tai asianmukaisuutta. Nämä taataan parhaiten esityksen mukaisilla lupakriteereillä sekä asianmukaisella ja riittävällä valvonnalla. Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä lääninhallitukset. Sairaankuljetuspalveluiden tarjoaminen ja laadun edistäminen kuuluvat kunnan ja sairaanhoitopiirien tehtäviin. Ne voivat sairaankuljetussopimuksia tehdessään asettaa laatuvaatimuksia palveluntuottajille ja valvoa niiden noudattamista.

LUONNOS

Muiden terveydenhuollon palveluiden lupamenettelyssä ei sovelleta tarveharkintaa, vaan luvan myöntäminen perustuu ainoastaan palveluntuottajalta edellytettävien laatuvaatimusten täyttämiseen.

Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain mukaisen luvan myöntäisi lupaviranomainen, joita ovat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä lääninhallitukset. Luvan myöntäisi ainakin alkuvaiheessa sen läänin lääninhallitus, jossa liikenteen asemapaikka on. Useamman kuin yhden asemapaikan omaavalle luvan myöntäisi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Esityksen tavoitteena on toteuttaa yhtenäinen lupamenettely koko maassa. Tähän päästään muun muassa valtakunnan tasoisella ohjeistuksella.

Muutoksen jälkeenkin sairaankuljetuslupa oikeuttaisi harjoittamaan sairaankuljetusta koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Rajausta yhteisen autoon poistettaisiin, mutta luvan piirissä olevien sairaankuljetusajoneuvojen lukumäärä tulisi mainita sekä lupahakemuksessa että myönnettävässä luvassa. Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 8 §:n mukaisessa aloitusilmoituksessa tulisi yksilöidä käytettävät sairaankuljetusajoneuvot. Tarkoituksena on, että kaikille ajoneuvoille tehtäisiin käyttöönottotarkastus, ja että kaikki ajoneuvot olisivat lain mukaisen valvonnan piirissä. Mahdolliset muutokset sairaankuljetuskalustossa tulisi ilmoittaa lupaviranomaiselle 9 §:n mukaisella muutosilmoituksella. Siinä tulisi yksilöidä kukin ajoneuvo, jolla sairaankuljetustoimintaa harjoitetaan.

Henkilöliikennelain mukaan sairaankuljetuslupa on ollut määräaikainen ja kerralla voimassa enintään viisi vuotta. Yksityisessä terveydenhuollossa annetussa laissa tällaista rajausta ei olisi, vaan toiminnan asianmukaisuus taattaisiin yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain mukaisella muutosilmoitusvelvollisuudella sekä lupa- ja valvontaviranomaisen käytettävissä olevilla toimenpiteillä. Tällaisia ovat muun muassa luvan peruuttamismahdollisuus sekä huomautus ja huomion kiinnittäminen. Lupaviranomaisella tulee olla riittävät ja tosiasialliset mahdollisuudet puuttua epäasianmukaiseen sairaankuljetustoimintaan.

Sairaan kuljetusajoneuvojen korvaustaksojen vahvistamisesta säädettäisiin ehdotuksen mukaan sairausvakuutuslaissa vastaavasti kuten muidenkin erityisajoneuvojen korvaustaksojen vahvistamisesta taksien korvaustaksojen vahvistamista lukuun ottamatta. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi sairaankuljetusajoneuvojen korvaustaksat asetuksella, jota tarkistettaisiin tarpeen mukaan yleistä kustannuskehitystä vastaavasti.

Sairausvakuutuslain yöpymisrahaa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että odottaville äideille voitaisiin myöntää yöpymisrahaa niistä öistä, jotka he lääkärin määräyksen perusteella yöpyvät synnytyspaikan lähetyvillä. Lisäksi sairausvakuutuslakiin ehdotetaan tehtäväksi teknisiä tarkennuksia.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia eikä muitakaan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Yksityisen terveydenhuoltolain mukaisen luvan myöntäisi lupaviranomainen, joita ovat Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto sekä lääninhallitukset. Lääninhallitus myöntäisi sairaankuljetusluvan yhden läänin alueella liikenteen asemapaikan omaavalle luvan hakijalle. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto taas myöntäisi luvan useamman kuin yhden läänin alueella asemapaikan omaavalle luvan hakijalle. Lääninhallituksissa sairaankuljetusluvan lupamenettelystä, kuten muistakin yksityisen terveydenhuollon luvista, vastaisivat sosiaali- ja

LUONNOS

terveysosastot.

Sairaankuljetusajoneuvojen kuljetustaksan vahvistaminen siirtyisi liikenne- ja viestintäministeriöltä sosiaali- ja terveysministeriölle. Ennen asetuksen antamista sosiaali- ja terveysministeriön olisi kuultava Kansaneläkelaitosta ja asianomaisia toimijoita edustavia järjestöjä. Tällainen järjestö voi muun muassa olla Suomen sairaankuljetusliitto ry.

Sairausvakuutuslain sairaanhoidon korvaamista koskevia säännöksiä sovelletaan myös Ahvenanmaalla. Näin ollen myös ehdotuksen mukaisesti sairausvakuutuslain nojalla annettavalla asetuksella vahvistettavat sairaankuljetuksen ajoneuvojen kuljetusmaksujen korvaustaksat tulisivat sovellettavaksi Ahvenanmaalla.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön sekä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

Sairaankuljetusajoneuvojen kuljetustaksan vahvistamisesta on kuultu Suomen sairaankuljetusliitto ry:tä ja Ahvenanmaan maakuntahallitusta

5. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy Euroopan parlamentin ja neuvoston palvelusopimusasetukseen 1370/2007 ja säädettävään joukkoliikennelakiin, joiden on tarkoitus tulla voimaan 3 päivänä joulukuuta 2009.

Hallituksen esitys joukkoliikenneliksi sekä laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 110/2009 vp) on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Pykälän 2 momentissa säädetään yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain ohella noudatettavista säädöksistä. 2 momentin viittaussäännökseen ehdotetaan tehtäväksi lainsäädännön muutoksista aiheutunut tekninen muutos. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain perusteella ehdotetaan, että 2 momentissa oleva luettelo sovellettavista laeista korvattaisiin lait kumonneella terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetulla lailla (559/1994).

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentissa on määritelty lain tarkoittama terveydenhuollon palvelu - käsite. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään uusi 8 kohta. Siinä sairaankuljetuspalvelut lisätään terveydenhuollon palveluiden määritelmään.

Pykälän 2 momentissa on määritelty lain tarkoittama palveluiden tuottaja -käsite. 2 momentin määritelmään ehdotetaan lisättäväksi sairaankuljetuspalveluja tarjoava itsenäinen ammatinharjoittaja. Kaikki sairaankuljetuspalveluja tarjoavat yksityiset tahot olisivat nykytilaa vastaavalla tavalla yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain lupajärjestelmän piirissä.

LUONNOS

3 §. Toimintaedellytykset. Pykälässä säädetään yksityisen terveydenhuollon palveluiden tuottamisen edellytyksistä. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä asetettaisiin asianmukaisuuden vaatimus sairaankuljetusajoneuvolle sekä sen varusteille ja edellytettäisiin sairaankuljetuspalveluun osallistuvilta asianmukaista koulutusta. Sairaankuljetuspalveluiden tulisi jatkossa täyttää yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain vaatimukset lääketieteellisestä asiantuntemuksesta ja potilasturvallisuudesta.

Asianmukaisuus tarkoittaisi ennen kaikkea sitä, että toiminnassa noudatettaisiin kulloinkin yleisesti hyväksytyjä lääketieteellisiä menettelytapoja ja että sairaankuljetusajoneuvo varusteineen olisi lääketieteellisessä mielessä kulloinkin yleisesti hyväksyttävissä olevan tason mukainen. Asianmukainen koulutus tarkoittaisi esimerkiksi terveydenhuollon alan koulutusta. Sairaankuljetuspalveluun kuljettamisen osalta osallistuvalla tulisi olla tehtävän vaatima ajo-osaaminen. Sairaankuljetuspalvelujen tuottajalla tulisi jatkossa olla lain 5 §:n mukainen vastaava johtaja. Yksityisestä terveydenhuollosta annetussa asetuksessa vastaavalle johtajalle on asetettu tiettyjä kelpoisuusvaatimuksia. Toiminnasta vastaavan johtajan tulee olla terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain tarkoittama terveydenhuollon ammattihenkilö ja hänellä tulee olla tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä käytännön kokemus. Käytännössä sairaankuljetuspalveluja tuottavan tahon vastaavalla johtajalla tulisi olla esimerkiksi toiminnan kannalta riittäväksi arvioitavaa ensihoidon ja sairaankuljetustoiminnan osaamista.

4 §. Lupa. Pykälässä säädetään terveydenhuollon palveluiden tarjoamisen edellytyksenä olevasta luvasta. 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin maininta sairaankuljetusajoneuvosta ja sen varusteista. Lupaann voitaisiin liittää näitä koskevia ehtoja. 3 momentissa säädetään lupahakemuksessa mainittavista tiedoista. 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maininta lupahakemuksen kattamien sairaankuljetusajoneuvojen lukumäärästä sekä niiden asemapaikoista. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti. Sairaankuljetusluvassa perusteella kuljettaminen olisi mahdollista koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Sairaankuljetusajoneuvojen lukumäärä sekä niiden asemapaikka tai asemapaikat tulisi mainita myönnettävässä sairaankuljetusluvassa.

7 §. Käyttöönottotarkastus. Pykälässä säädetään palveluiden tuottajan velvollisuudesta esittää terveydenhuollon palvelujen antamiseen käytettävät tilat ja laitteet terveyslautakunnan tarkastettavaksi ennen niiden käyttöönottoa sekä terveyslautakunnan alaisen viranhaltijan velvollisuudesta antaa tarkastuskertomus viipymättä palvelujen tuottajalle. Pykälän 1 ja 2 momentteihin ehdotetaan lisättäväksi säännökset myös sairaankuljetusajoneuvon ja sen varustuksen saattamisesta terveyslautakunnan tarkastettavaksi ja terveyslautakunnan alaisen viranhaltijan velvollisuudesta tarkastaa sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus. Nykyisin terveyskeskus tarkastaa sairaankuljetusajoneuvon ja sen varustuksen sairaankuljetuksesta annetun asetuksen (565/1994) perusteella. Muutos on luonteeltaan tekninen, eikä se aiheuttaisi nykyiseen tarkastuskäytäntöön muutoksia.

9 §. Muutos- ja lopettamisilmoitus. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan muutos- ja lopettamisilmoituksen tarkemmasta sisällöstä voitaisiin säätää valtioneuvoston asetuksella. Tarkoituksena on, että kulloinkin käytössä olevat sairaankuljetusajoneuvot yksilöitäisiin lupaviranomaiselle toimitettavalla muutosilmoituksella.

14 §. Toimivaltainen lääninhallitus. Pykälässä säädetään toimivaltaisesta lääninhallituksesta. Lain mukaan lääninhallitukselle kuuluvat tehtävät käsittelee se lääninhallitus, jonka alueella palveluja annetaan. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan toimivaltainen lääninhallitus sairaankuljetuspalveluiden osalta olisi se lääninhallitus, jonka alueella liikenteen asemapaikka on.

LUONNOS

20 §. Määräykset ja pakkokeinot. Pykälässä säädetään epäkohtien johdosta annettavista määräyksistä ja käytettävistä pakkokeinoista. Pykälän 1 – 3 momentteihin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos. Terveysturvakeskuksen sijaan todettaisiin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voisi antaa määräyksiä havaittujen puutteiden ja epäkohtien korjaamiseksi sekä määrätä muun muassa uhkasakon annetun määräyksen tehostamiseksi, jos terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on lain vastaista. Pykälän 1 – 3 momentteihin ehdotetaan lisättäväksi maininnat sairaankuljetusajoneuvosta ja sen varusteista.

26 §. Täytäntöönpano. Pykälässä säädetään vastaavan johtajan hyväksymisen peruuttamista, toiminnan keskeyttämistä ja luvan peruuttamista samaten kuin huoneiston tai sen osan sekä laitteen käytön kieltämistä koskevan päätöksen täytäntöönpanosta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi maininta sairaankuljetusajoneuvosta ja sen varusteista.

1.2 Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

4 luku Matkakustannusten korvaaminen

6 § Sairaankuljetus. Pykälässä säädetään sairaankuljetusajoneuvolla tehdyn sairaankuljetuksen korvaamisesta. Sairaankuljetuksen kustannusten korvausperusteesta säädetään voimassa olevan sairausvakuutuslain 4 luvun 8 §:n 2 momentissa. Lainkohdan mukaan sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvausperusteena käytetään liikenne- ja viestintäministeriön henkilöliikennelain 11 §:n perusteella vahvistamaa sairaankuljetustaksaa. Eduskunnan käsiteltävänä olevalla joukkoliikennelaila on tarkoitus kumota henkilöliikennelaki eikä ehdotettuun lakiin sisälly säännöksiä sairaankuljetuksen ylimpien kuljetusmaksujen vahvistamisesta. Tämän johdosta ehdotetaan, että sairausvakuutuslain 4 luvun 6 §:ään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin sairaankuljetusajoneuvolla tehdyn sairaankuljetuksen kustannusten korvaamisen perusteena olevan korvaustaksan vahvistamisesta. Muiden erityisajoneuvojen korvaustaksan vahvistamisesta säädettäisiin edelleen lain 4 luvun 8 §:ssä.

Ehdotetun uuden momentin mukaan sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvausperusteena olevasta korvaustaksasta säädettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Asetuksella vahvistettava korvaustaksaa olisi tarkistettava kustannuskehityksen perusteella Suomen sairaankuljetusliitto ry:n esityksestä ja tarvittaessa muulloinkin. Kustannustekijöinä otettaisiin huomioon tilastokeskuksen julkaisema sairaankuljetuksen kustannusindeksi sekä palkkojen ja tuottavuuden kehitys. Ennen korvaustaksan säätämistä sosiaali- ja terveysministeriön olisi kuultava Kansaneläkelaitosta ja sairaankuljetusta edustavia järjestöjä, kuten Suomen Sairaankuljetusliitto ry:tä.

8 §. Matkakustannuksen korvauksen peruste ja korvaustaksan vahvistaminen. Pykälässä säädetään matkakustannusten korvausten perusteesta ja erityisajoneuvojen käytön korvausperusteen vahvistamisesta. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei siinä enää säädettäisi sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvausperusteesta. Momentissa olevaa viittausta taksitaksaan ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan voimassa olevan taksiliikennelain (217/2007) 16 §:ää, jossa säädetään kuluttajilta perittävästä enimmäishinnasta. Taksiliikennelain 16 §:n perusteella enimmäishinnat säädetään vuosittain viimeistään 30 päivänä kesäkuuta annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Voimassa olevan pykälän 3 momentissa säädetään muiden erityisajoneuvojen kuin taksien ja sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvaustaksojen vahvistamisesta. Momenttiin ehdotetaan otettavaksi viittaus luvun 6 §:ään sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvaustaksojen vahvistamisen osalta.

LUONNOS

9 §. Yöpymisraha. Pykälässä säädetään vakuutetun, hänen saattajansa, perheenjäsenensä tai muun tähän verrattavan henkilön oikeudesta yöpymisrahaan ja sen määrästä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin vakuutetun oikeudesta yöpymisrahaan tilanteissa, joissa hän on lääkärin määräyksen perusteella joutunut raskaustilan vuoksi yöpymään terveydenhuollon yksikön läheisyydessä. Yöpymisrahaa voitaisiin myöntää näissä tilanteissa esimerkiksi silloin, kun lähimpään terveydenhuollon yksikköön on niin pitkä matka, että lääkäri katsoo synnytyksen riskien pienentämiseksi välttämättömäksi, että potilas majoittuu sairaalan läheisyyteen. Ehdotettua säännöstä voitaisiin soveltaa esimerkiksi Lapissa, jossa lähimpään terveydenhuollon yksikköön voi olla satojen kilometrien matka.

15 luku Toimeenpanoa koskevat säännökset

3 § Sairaanhoidokorvausten hakeminen. Pykälässä säädetään sairaanhoidokorvausten hakuajasta. Pykälän 2 momentin mukaan erityiskorvaus maksetaan sellaisista lääketoista, jotka on tehty sen jälkeen, kun erityiskorvausoikeuden tai oikeuden klinisiin ravintovalmisteisiin osoittava hakemus on saapunut Kansaneläkelaitokseen. Pykälässä olevaa viittausta sairausvakuutuslain 5 lukuun ehdotetaan täsmennettäväksi koskemaan voimassa olevan 5 luvun 5 §:n 2 momenttia, jossa säädetään lääkkeen erityiskorvauksesta.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin ehdotettujen muutosten johdosta on tarpeen muuttaa myös yksityisestä terveydenhuollosta annettua asetusta (744/1990).

Esityksessä ehdotetaan, että sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvaustaksasta säädettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Ehdotus edellyttää, että sosiaali- ja terveysministeriö antaa sairausvakuutuslain perusteella asetuksen, jolla vahvistetaan sairaankuljetuksen korvaustaksat.

3 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 3 päivänä joulukuuta 2009 samanaikaisesti joukkoliikennelain ja palvelusopimusasetuksen kanssa.

Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta koskee vain sellaisia lupahakemuksia, jotka on tehty lain voimaantulon jälkeen. Ennen lain voimaantuloa tehdyt lupahakemukset käsitellään lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Nykyisten säännösten mukaiset sairaankuljetusluvut ovat määräaikaista ja voimassa enintään viisi vuotta. Viiden vuoden kuluttua kaikki voimassa olevat sairaankuljetusluvut olisivat nyt ehdotettavien säännösten piirissä, eikä erityistä siirtymäaikaa nykyisten säännösten mukaisten lupien siirtymisestä esityksen mukaisien säännösten piiriin ehdoteta säädettäväksi.

4. Säättämistäjärjestys

Esityksessä henkilöliikennelain lupamenettelyn piirissä oleva sairaankuljetustoiminta ehdotetaan otettavaksi yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin. Tässä yhteydessä on tarpeen arvioida, onko ehdotettu lupamenettely sopusoinnussa perustuslain 18 §:n turvaaman elinkeinovapauden

LUONNOS

kanssa. Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain perusteella toiminnan harjoittajalta edellytetään laissa määritellyissä tilanteissa lupaviranomaisen myöntämää lupaa ennen toiminnan aloittamista. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta se on katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan eräissä tilanteissa mahdollista (PeVL 23/2000 vp ja 28/2001 vp). Lisäksi perusoikeusuudistuksen esitöiden nimenomaisen maininnan mukaan elinkeinojen luvanvaraisuus tulee osittain säilymään uudistuksen jälkeenkin erityisesti esimerkiksi terveyden ja turvallisuuden suojaamiseksi (HE 309/1993 vp).

Yksityisten terveyspalvelujen luvanvaraisuuden tarkoituksena on nimenomaisesti turvata perusoikeusuudistuksen tarkoittamalla tavalla palveluja käyttävien henkilöiden terveyttä ja turvallisuutta. Lupamenettelyllä voidaan varmistaa se, että sairaankuljetuspalvelut ovat asianmukaisia eivätkä aiheuta riskiä potilaiden terveydelle taikka turvallisuudelle.

Edellä olevan perusteella ja kun yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin siirrettäväksi ehdotetun sairaankuljetuslupan lupaviranomaisen lupaharkinta on nyt aiempaa täsmällisemmin ja tarkkarajaisemmin säännöksiin sidottua, hallitus katsoo, että lait voidaan säätää tavallisen lain säätämisympäristössä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1. Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisestä terveydenhuollosta 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun lain (152/1990) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 ja 2 momentit, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 ja 3 momentit, 20 §:n 1 – 3 momentit ja 26 §:n 1 momentti

sellaisina kuin niistä ovat 4 § osaksi laissa 689/2005 ja osaksi laissa 377/2009 sekä 20 § laissa 1258/2005, sekä

lisätään lain 4 §:ään uusi 6 momentti, 9 §:ään uusi 3 momentti ja 14 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

1 §
Soveltamisala

- - -

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, on noudatettava, mitä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) taikka muualla on säädetty tai määrätty terveydenhuollon palvelujen antamisesta.

2 §
Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan terveydenhuollon palveluilla:

LUONNOS

- 1) laboratoriotointimintaa;
- 2) radiologista toimintaa ja muita siihen verrattavia kuvantamis- ja tutkimusmenetelmiä;
- 3) muita terveydentilan tai sairauden toteamiseksi taikka hoidon määrittelemiseksi tehtäviä tutkimuksia ja toimenpiteitä;
- 4) fysioterapeuttista toimintaa ja muita suorituskykyä parantavia ja ylläpitäviä toimenpiteitä ja terapioidia;
- 5) työterveyshuoltoa;
- 6) lääkäri- ja hammaslääkäripalveluja ja muuta terveyden- ja sairaanhoitoa sekä näihin rinnastettavia palveluja;
- 7) hierontaa; sekä
- 8) sairaankuljetuspalveluja.

Palvelujen tuottajalla tarkoitetaan yksittäistä henkilöä taikka yhtiötä, osuuskuntaa, yhdistystä tai muuta yhteisöä taikka säätiötä, joka ylläpitää terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä, sekä sairaankuljetuspalveluja tarjoavaa itsenäistä ammatinharjoittajaa. Palvelujen tuottajana ei pidetä muuta itsenäistä ammatinharjoittajaa tai työnantajaa, joka järjestää itse työterveyshuoltolain (743/78) 2 §:ssä tarkoitetut työterveyshuoltopalvelut.

- - -

3 §

Toimintaedellytykset

Terveydenhuollon palveluja annettaessa on oltava asianmukaiset tilat ja laitteet. Sairaankuljetuspalveluja tuotettaessa on oltava asianmukainen sairaankuljetusajoneuvo varusteineen. Lisäksi palvelujen tuottajalla tulee olla toiminnan edellyttämä, asianmukaisen koulutuksen saanut henkilökunta.

- - -

4 §

Lupa

Palvelujen tuottajalla on oltava lupaviranomaisen myöntämä lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan 2 §:n mukainen palveluala. Lupa voidaan liittää potilasturvallisuuden varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja palvelujen määrästä, henkilöstöstä, tiloista, sairaankuljetusajoneuvosta ja sen varusteista, laitteista ja tarvikkeista sekä toimintatavoista.

- - -

Lupahakemuksessa tulee olla seuraavat tiedot palvelujen tuottajasta:

- 2) terveyden- ja sairaanhoidon palveluja antavat toimintayksiköt ja toimipaikat, sairaankuljetusajoneuvojen lukumäärä, niiden asemapaikat sekä niiden yhteystiedot;

- - -

LUONNOS

Lupa sairaankuljetuspalveluiden tuottamiseen oikeuttaa harjoittamaan sairaankuljetusta koko maassa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Sairaankuljetuspalveluiden tuottamista koskevassa luvassa on vahvistettava palveluiden tuottamiseen käytettävien sairaankuljetusajoneuvojen lukumäärä sekä niiden asemapaikka tai asemapaikat.

- - -

7 §

Käyttöönottotarkastus

Palvelujen tuottajan on esitettävä terveydenhuollon palvelujen antamiseen käytettävät tilat ja laitteet sekä sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus toimintakunnossa terveyslautakunnan tarkastettavaksi ennen niiden käyttöönottoa.

Terveyslautakunnan alaisen viranhaltijan tulee tarkastaa tilat ja laitteet sekä sairaankuljetusajoneuvo ja sen varustus sekä antaa tarkastuskertomus viipymättä palvelujen tuottajalle.

- - -

9 §

Muutos- ja lopettamisilmoitus

- - -

Muutosilmoituksen tarkemmasta sisällöstä voidaan tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella.

- - -

14 §

Toimivaltainen lääninhallitus

- - -

Sairaankuljetuspalveluiden osalta tehtävät käsittelee sen läänin lääninhallitus, jonka alueella liikenteen asemapaikka on.

20 §

Määräykset ja pakkokeinot

Jos terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan potilasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos potilasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä keskeytettäväksi taikka kieltää toimintayksikön, sen osan, sairaankuljetusajoneuvon, sen varusteen tai laitteen käyttö välittömästi.

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto tai lääninhallitus voi velvoittaa asianomaisen palvelujen tuottajan ja itsenäisen ammatinharjoittajan noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla tai uhalla, että toiminta keskeytetään, taikka että toimintayksikön, sen osan, sairaankuljetusajoneuvon, sen varusteen tai laitteen käyttö kielletään.

LUONNOS

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja lääninhallituksen päätöstä toiminnan keskeyttämisestä taikka toimintayksikön, sen osan, sairaankuljetusajoneuvon, sen varusteen tai laitteen käytön kieltämisestä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

- - -

26 §

Täytäntöönpano

Vastaavan johtajan hyväksymisen peruuttamista, toiminnan keskeyttämistä ja luvan peruuttamista samaten kuin huoneiston tai sen osan, sairaankuljetusajoneuvon tai sen varusteen, sekä laitteen käytön kieltämistä koskeva päätös voidaan panna muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön, milloin se on potilasturvallisuuden kannalta välttämätöntä.

Tämä laki tulee voimaan 3 päivänä joulukuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleet lupahakemukset käsitellään lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

2. Laki sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 4 luvun 8 § :n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 luvun 8 §:n 2 momentti laissa 912/2007, ja *lisätään* 4 luvun 6 §:ään uusi 3 momentti ja 9 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

4 luku

Matkakustannusten korvaaminen

6 §

Sairaankuljetus

Sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvausperusteena olevasta korvaustaksasta säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Korvaustaksaa tulee tarvittaessa tarkistaa kustannuskehityksen perusteella. Sosiaali- ja terveysministeriön on korvaustaksaa ja sitä koskevia muutoksia valmisteltaessa kuultava Kansaneläkelaitosta ja asianomaisia toimijoita edustavia järjestöjä.

8 §

LUONNOS

Matkakustannuksen korvauksen peruste ja korvaustaksan vahvistaminen

Taksien käytön korvausperusteena käytetään taksiliikennelain (217/2007) 16 §:ssä tarkoitettua kuluttajilta perittävää enimmäishintaa, jollei Kansaneläkelaitos ole sopinut kuljetuspalvelujen tuottajan kanssa enimmäishintaa edullisemmasta hinnoittelusta.

Muiden 5 §:ssä tarkoitettujen erityisajoneuvojen kuin taksien käytön korvausperusteena olevista korvaustaksoista säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Sosiaali- ja terveysministeriön on ennen korvaustaksoista säätämistä kuultava Kansaneläkelaitosta. *Sairaankuljetusajoneuvojen käytön korvausperusteena olevasta korvaustaksasta säädetään tämän luvun 6 §:ssä.*

9 §

Yöpymisraha

Vakuutetulla on oikeus yöpymisrahaan myös silloin, jos hän on joutunut lääkärin raskauden tilasta tekemän arvion vuoksi yöpymään terveydenhuollon toimintayksikön läheisyydessä ja hänelle on todistettavasti aiheutunut yöpymisestä kustannuksia.

15 luku**Toimeenpanoa koskevat säännökset**3 §

Sairaanhoitokorvausten hakeminen

Vaikean ja pitkäaikaisen sairauden hoidossa käytettävien lääkkeiden kustannuksista maksetaan 5 luvun 5 §:n 2 momentin mukainen erityiskorvaus edellyttäen, että kustannukset ovat syntyneet sen jälkeen, kun vaikean ja pitkäaikaisen sairauden osoittava hakemus on toimitettu Kansaneläkelaitokselle. Mitä tässä momentissa säädetään lääkkeistä, sovelletaan myös korvattaessa kliinisiä ravintovalmisteita ja niitä vastaavia tuotteita.

Tämä laki tulee voimaan 3 päivänä joulukuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

LIITTEET**Rinnakkaistekstit**